21.3.2022
Luna Päivi

FINANSSIALA

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

HE 3/2022 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 1 ja 1 a §:n muuttamisesta

Tasapuolisen kilpailun mahdollisuudet on turvattava hyvinvointialueiden rahoittamisessa

- FA pitää kannatettavana HE:n tavoitteita turvata hyvinvointialueiden mahdollisuudet saada investoinneilleen rahoitusta ja ymmärtää ehdotetun muutoksen tarpeellisuuden.
- FA kuitenkin edellyttää, että mikäli valtio antaa hyvinvointialueiden ottamalle rahoitukselle takauksia, pitäisi niitä antaa samoilla perusteilla kaikille luotonantajille.

1 Hyvinvointialueille rahoitusta järjestävien luottolaitosten asema eriarvoinen

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kuntien takauskeskuksesta annettua lakia siten, että Kuntien takauskeskus voisi myöntää takauksia Kuntarahoitus Oyj:n sellaiselle varainhankinnalle, jolla rahoitetaan sote-uudistuksessa sekä pelastustoimen järjestämisen uudistuksessa perustettavia hyvinvointialueita. Lakimuutoksella mahdollistetaan Kuntarahoituksen lainanmyöntömahdollisuudet hyvinvointialueille ja -yhtymille sekä niiden omistamille tai määräämisvallassa oleville yhteisöille sekä hyvinvointialueiden liikelaitoksille.

HE:n tavoitteena on turvata sote-uudistuksessa perustettavien hyvinvointialueiden tarvitseman rahoituksen saatavuus rahoitusmarkkinoilta. Hyvinvointialueet voisivat tietyin edellytyksin ottaa rahoitusmarkkinoilta lainaa ja käyttää muita rahoitusinstrumentteja varsinkin investointiensa rahoittamiseksi.

FA pitää HE:n tavoitteita ja esitystä sinällään perusteltuna, mutta edellyttää lainanantajien yhdenvertaista kohtelua ja siten tasapuolisia mahdollisuuksia toimia luottojen ja muun rahoituksen antajana. Epävertainen asema johtaisi tulevien hyvinvointialueiden rahoituksessa Kuntarahoituksen hallitsevaan markkina-asemaan.

2 Takauskeskuslain muutosta tarvitaan hyvinvointialueiden rahoitukseen, mutta rahoituspohja tulisi olla laaja eikä vain yhtä toimijaa suosiva

Pankit tarjoavat nykyään lainoja ja muita rahoituspalveluja kunnille ja sairaanhoitopiireille. Jatkossa ne voivat toimia myös hyvinvointialueiden rahoittajina. On yleisen edun mukaista pitää rahoituspohja laajana eikä vain yhtä toimijaa suosivana.

FINANSSIALA

Sote-uudistuksen myötä Suomeen muodostetaan 21 hyvinvointialuetta kunnilta ja kuntayhtymiltä siirtyvine sote:n ja pelastustoimen tehtävineen. Hyvinvointialueille siirtyvät nykyiset sairaanhoitopiirien ja kehitysvammaisten erityishuoltopiirien kuntayhtymät varoineen, velkoineen ja sitoumuksineen sekä sote:n ja pelastustoimen järjestämiseen liittyvä kuntien irtain omaisuus, sopimukset ja vastuut. Hyvinvointialueiden kykyyn huolehtia niille siirtyvistä tehtävistä, ml. tehtävien hoitoa edellyttävistä investoinneista, liittyy tarve ottaa myös lainaa. Hallituksen esityksessä ehdotettu muutos mahdollistaisi sen, että Kuntarahoitus voisi rahoittaa hyvinvointialueita uusin lainoin.

HE:ssä todetaan, että Kuntarahoituksen rooli on tällä hetkellä keskeinen kuntia ja kuntayhtymiä rahoittavana luottolaitoksena ja että sille tulee mahdollistaa jatkossa hyvinvointialueiden rahoittaminen. Tämä edellyttää takauskeskuslain muuttamista. FA ymmärtää muutoksen tarpeen mutta edellyttää yhdenvertaisuutta eri toimijoiden kohtelussa. Erityisesti jos valtio antaa takauksia Kuntarahoituksen myöntämille luotoille, tulisi samat takaukset tarjota myös Kuntarahoituksen kanssa kilpaileville muille rahoittajille. Valtiontakaus olisi tällöin kilpailuneutraali, eikä suosisi perusteetta yhtä rahoituspalvelujen tarjoajaa.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila